

شیوه‌نامه شناسایی و پشتیبانی از برگزیدگان هنری کشور

مقدمه

به استناد تبصره ماده ۳، تبصره ۴ از ماده ۴ و تبصره ماده ۵ آیین‌نامه «شناسایی و پشتیبانی از برگزیدگان هنری کشور» و به منظور تدوین فرایند شناسایی و چگونگی پشتیبانی از مشمولان آیین‌نامه، این شیوه‌نامه تدوین و تصویب می‌شود:

ماده ۱: تعریف‌ها

برای رعایت اختصار، تعریف‌های زیر در این شیوه‌نامه رعایت می‌شود:

الف. بنیاد: منظور بنیاد ملی نخبگان است.

ب. هنر: منظور هر یک از شاخه‌های هنری در گروه‌های هشت‌گانه: «هنرهای نمایشی»، «هنرهای تجسمی»، «هنرهای سینمایی»، «موسیقی»، «هنرهای سنتی»، «صنایع دستی»، «معماری و شهرسازی» و «هنرهای چندرسانه‌ای» است.

ج. آیین‌نامه: منظور آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی از برگزیدگان هنری کشور، موضوع مصوبه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۲۹ است.

د. فرهنگستان هنر: منظور فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران است.

ه. برگزیده هنری: منظور هر یک از واجدان شرایط «مستعد برتر هنری» و «سرآمد هنری» مطابق مفاد آیین‌نامه است.

و. رویداد هنری: منظور هر یک از جشنواره‌ها و مسابقه‌های معتبر در حوزه هنر است که به تأیید کمیسیون دائمی هیئت‌امنای بنیاد رسیده باشد.

ز. نهاد هنری: منظور هر یک از نهادهای حرفه‌ای - تخصصی در حوزه هنر از قبیل انجمن‌های هنری، دانشگاه‌ها و دستگاه‌های تخصصی ذی‌ربط است.

ح. شورای شناسایی: منظور شورای شناسایی برگزیدگان هنری، مطابق مفاد ماده ۴ این شیوه‌نامه است.

ماده ۲: شاخه‌های هنری

شاخه‌های هنری هر یک از گروه‌های هشت‌گانه هنر به شرح زیر است:

۱-۲. هنرهای نمایشی: شامل: طراحی صحنه، طراحی چهره، طراحی لباس و نور، جلوه‌های سمعی - بصری، بازیگری، کارگردانی،

نمایش‌نامه‌نویسی، عروسک‌گردانی، تهیه‌کنندگی و سایر شاخه‌های مرتبط

۲-۲. هنرهای تجسمی: شامل: نقاشی، عکاسی، مجسمه‌سازی، کاریکاتور، گرافیک و سایر شاخه‌های مرتبط

۲-۳. هنرهای سینمایی: شامل: کارگردانی، فیلم‌نامه‌نویسی، بازیگری، فیلم‌برداری، طراحی صحنه و لباس، چهره‌پردازی، تدوین‌گری، آهنگ‌سازی، عکاسی فیلم، مستندسازی، پویانمایی، نقد فیلم، طراحی جلوه‌های ویژه، صدا‌برداری و سایر شاخه‌های مرتبط

۲-۴. موسیقی: شامل: موسیقی سنتی، آیینی، کلاسیک، اقوام، ملل، پاپ، آهنگ‌سازی، نوازندگی، آواز، رهبری ارکستر، ساخت‌ساز و سایر شاخه‌های مرتبط

۲-۵. هنرهای سنتی: شامل: خوش‌نویسی، نگارگری، نمایش‌های آیینی، کتابت، نگارگری و سایر شاخه‌های مرتبط

۲-۶. صنایع دستی: شامل: نساجی سنتی، بافته‌های داری و زیراندازها، پوشاک سنتی، چاپ سنتی، سرامیک و کاشی سنتی، صنایع دستی چرمی، صنایع دستی فلزی، صنایع دستی چوبی، صنایع دستی دریایی، صنایع دستی سنگی، صنایع دستی مستظرفه، رودوزی‌های سنتی، آبگینه، سرامیک، سفال‌گری و سایر شاخه‌های مرتبط

۲-۷. معماری و شهرسازی: شامل: معماری سنتی، معماری نوین، معماری اسلامی، معماری معاصر، مرمت ابنیه، معماری اسکان و سایر شاخه‌های مرتبط

۲-۸. هنرهای چندرسانه‌ای: شامل: هنرهای ویدیویی، هنرهای مفهومی، هنرهای دیجیتال و هنرهای محیطی و سایر شاخه‌های مرتبط

ماده ۳: شناسایی برگزیدگان هنری

۱-۳. مستعدان برتر هنری: برگزیدگان این دسته باید واجد ویژگی‌های مذکور در بند ۲-۱ آیین‌نامه و بیشترین امتیاز حاصل از معیارهای ماده ۳ آیین‌نامه در میان متقاضیان باشند. سنجش معیارهای ماده ۳ بر اساس جدول ۱ صورت می‌پذیرد:

۲-۳. سرآمدان هنری: برگزیدگان این دسته باید واجد ویژگی‌های مذکور در بند ۲-۲ آیین‌نامه و بیشترین امتیاز حاصل از معیارهای ماده ۳ آیین‌نامه در میان متقاضیان باشند. سنجش معیارهای ماده ۳ بر اساس جدول ۲ صورت می‌پذیرد.

تبصره ۱: دریافت دست‌کم ۲۰۰ امتیاز از جدول ۱ برای مستعدان هنری و دست‌کم ۴۰۰ امتیاز از جدول ۲ برای سرآمدان هنری ضروری است.

تبصره ۲: شورای شناسایی مجاز است سایر مصادیق مربوط به فعالیت‌های نخبگانی هنری را شناسایی و برای لحاظ در مقررات به بنیاد پیشنهاد کند.

ماده ۴: شورای شناسایی برگزیدگان هنری

به منظور انطباق ویژگی‌های متقاضی با مقررات بنیاد و تعیین مصادیق برگزیدگان هنری، «شورای شناسایی برگزیدگان هنری» مطابق ماده ۴ آیین‌نامه با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف. معاون سرآمدان و نخبگان بنیاد^۱

ب. معاون پژوهشی فرهنگستان هنر

ج. یکی از معاونان نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها با انتخاب رئیس نهاد

د. یکی از معاونان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با انتخاب وزیر ذی‌ربط

هـ. یکی از معاونان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با انتخاب وزیر ذی‌ربط

و. یکی از معاونان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با انتخاب رئیس سازمان

ز. یکی از معاونان سازمان تبلیغات اسلامی با انتخاب رئیس سازمان

ح. پنج تن از صاحب‌نظران هنری

ط. معاون آینده‌سازان بنیاد^۱

تبصره ۱: اعضای موضوع این ماده با حکم رئیس بنیاد منصوب می‌شوند.

تبصره ۲: مسئولان موضوع بندهای «د» تا «ز» باید مرتبط با یکی از گروه‌های هنری باشند.

تبصره ۳: سه تن از اعضای بند «ح» از میان اعضای هیئت علمی رشته‌های هنر و معماری دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور و دو تن از

میان هنرمندان و هنرشناسان برجسته کشور برای مدت دو سال با انتخاب و حکم رئیس بنیاد منصوب می‌شوند و انتخاب و

انتصاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۴: دبیرخانه شورا در معاونت مربوطه^۱ تشکیل می‌شود و یکی از مدیران این معاونت، وظیفه دبیری جلسه‌های شورا را بر عهده

دارد.

تبصره ۵: دبیرخانه شورا وظیفه تنظیم و ارسال دعوت‌نامه‌ها، ثبت صورت جلسه‌ها، ابلاغ مصوبه‌ها و پیگیری اجرای آنها را بر عهده

دارد.

تبصره ۶: رئیس شورا از میان یکی از اشخاص موضوع بند «الف» یا «ط» این آیین‌نامه و با تأیید و حکم ریاست بنیاد انتخاب می‌شود.

دبیرخانه شورا نیز در معاونت مربوطه تشکیل خواهد شد.^۱

ماده ۵: کارگروه تخصصی هنری

برای بررسی تخصصی درخواست‌های دریافتی در حوزه‌های مختلف هنر، «کارگروه تخصصی هنری» با ترکیب زیر تشکیل

می‌شود:

الف. دبیر شورای شناسایی برگزیدگان هنری (رئیس کارگروه)

ب. نماینده فرهنگستان هنر (به انتخاب معاون پژوهشی فرهنگستان هنر)

۱. موضوع اصلاحیه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۹.

- ج. نماینده نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها (به انتخاب عضو مناظر نهاد در شورا)
- د. نماینده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (به انتخاب عضو مناظر وزارت در شورا)
- ه. نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (به انتخاب عضو مناظر وزارت در شورا)
- و. نماینده سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (به انتخاب عضو مناظر وزارت در شورا)
- ز. دو تن از صاحب‌نظران هنری در هر یک از گروه‌های هشت‌گانه هنر (به انتخاب بنیاد)

تبصره ۱: اعضای کارگروه با حکم رئیس شورای شناسایی برای مدت دو سال منصوب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۲: اعضای بند «ز» بر اساس گروه‌های هشت‌گانه هنری (مجموعاً شانزده تن) انتخاب می‌شوند و در هر جلسه به تناسب پرونده‌های مورد بررسی، اعضای مرتبط در جلسه شرکت می‌کنند.

تبصره ۳: دبیرخانه کارگروه در بنیاد تشکیل می‌شود و وظیفه دریافت درخواست‌ها، ارزیابی اولیه آنها، تطبیق مدارک با مقررات و ارائه نتایج به شورا را برعهده دارد.

ماده ۶: فرایند شناسایی

- ۱-۶. رئیس بنیاد هر ساله تعداد برگزیدگان هنری را در دو رده «مستعد برتر هنری» و «سرآمد هنری» اعلام می‌کند.
- ۲-۶. بنیاد اطلاعات مربوط به متقاضیان را گردآوری و سامان‌دهی می‌کند.
- ۳-۶. کارگروه تخصصی هنری، مستندات دریافتی را با مقررات تطبیق و امتیاز هر یک از متقاضیان را تعیین و به شورای شناسایی اعلام می‌کند.
- ۴-۶. شورای شناسایی، پس از بررسی نتایج، واجدان شرایط را تعیین و به رئیس بنیاد پیشنهاد می‌کند.
- ۵-۶. بنیاد بر اساس ظرفیت سالانه، برگزیدگان نهایی را تعیین و معرفی می‌کند.
- تبصره ۱:** متقاضیان از طریق نهادهای هنری یا به صورت فردی می‌توانند در این فرایند وارد شوند.
- تبصره ۲:** برگزیدگان پس از دست‌کم هفت سال از آخرین انتخاب، می‌توانند دوباره در فرایند ارزیابی شرکت کنند. برای این افراد، به‌جز پیشینه تحصیلی و تخصص‌های علمی در زمینه هنر، تنها فعالیت‌های جدیدشان مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

ماده ۷: پشتیبانی

- ۱-۷. **مستعدان برتر هنری:** به منظور هدایت و تسهیل مسیر رشد و ارتقای مستعدان برتر هنری، تسهیلات زیر به نام «جایزه کمال‌الملک»، به گرامی داشت شأن هنری «مرحوم محمد غفاری (کمال‌الملک)»، به آنان اعطا می‌شود:
- الف. تسهیلات مادی برای بهره‌مندی از محضر استادان رشته‌های تخصصی هنری
- ب. اعتبار مالی برای تأمین کمک‌هزینه «خلق آثار هنری»، «راه‌اندازی کارگاه‌های هنری»، «عضویت در مجامع هنری داخلی و خارجی»، «خرید آثار هنری»، «شرکت در مجامع هنری داخلی» و سایر موارد مشابه

ج. در نظر گرفتن امتیاز در جدول جایزه‌های تحصیلی دانشجویان صاحب استعداد برتر
د. در نظر گرفتن امتیاز در جدول تسهیلات دانش‌آموختگان برتر دانشگاهی
هـ. تسهیلات فرهنگی و رفاهی: شامل کمک هزینه سفرهای زیارتی، گردشگری ملی، تسهیلات بیمه و مشابه آن

۲-۷. **سرآمدان هنری:** به منظور تکریم سرآمدان هنری و تسهیل مسیر اثرگذاری آنها و الگوسازی از آنان تسهیلات زیر به نام «جایزه شهید آوینی»، به گرامی داشت شأن هنری «شهید سید مرتضی آوینی»، به آنان اعطا می‌شود:
الف. اعتبار مالی به منظور ارتقای فعالیت‌های بدیع هنری، ترویجی، آموزشی و پژوهشی، خلق و انتشار آثار، عضویت در مجامع هنری داخلی و خارجی، شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های هنری، داخلی و خارجی، کارآفرینی، گسترش کارگاه هنری و موارد مشابه

ب. کمک به خرید آثار هنری سرآمدان برای موزه‌ها، نهادها و دستگاه‌های کشور
ج. امکان پذیرش سالانه دو هنرجو/ پژوهشگر با استفاده از اعتبارات بنیاد
د. تسهیلات فرهنگی و رفاهی: شامل کمک هزینه سفرهای زیارتی، گردشگری ملی، تسهیلات مسکن، بیمه و مشابه آن
هـ. اعطای تسهیلات برای استفاده از امکانات فرهنگی و هنری در سطح کشور (مانند شرکت در کنسرت‌ها، نمایشگاه‌ها و مشابه آن)

و. تجلیل از طریق شناساندن شخصیت و فعالیت‌های سرآمد هنری در مجامع عمومی (از طریق انتشار کتاب یادمان، تهیه فیلم، مصاحبه و مشابه آن)

تبصره: سقف ریالی تسهیلات این ماده، سالانه از سوی رئیس بنیاد تعیین و با کمک نهادهای مرتبط با موضوع آیین‌نامه اعطا می‌شود.

ماده ۸: تصویب و اجرا

این شیوه‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، هشت ماده و سیزده تبصره پس از تأیید شورای شناسایی برگزیدگان هنری به تصویب رئیس بنیاد ملی نخبگان رسید و جایگزین «شیوه‌نامه شناسایی برگزیدگان هنری کشور (موضوع مصوبه رئیس بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۰/۸/۳) و «فهرست تسهیلات نخبگان و استعدادهای برتر هنری» (موضوع مصوبه رئیس بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۶) می‌شود و تا پایان سال ۱۳۹۶ اجرا و سپس اصلاحات لازم در آن اعمال می‌شود.

سورنا ستاری

معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری

و رئیس بنیاد ملی نخبگان

جدول ۱: معیارها و سنج‌های شناسایی مستعدان برتر هنری

ردیف	معیار	سنج	بیشینه امتیاز	توضیح
۱	بیشینه تحصیلی	<ul style="list-style-type: none"> برگزیده آزمون سراسری ورود به دانشگاه‌ها شامل: دوره کارشناسی (حداکثر ۱۰ امتیاز) دوره کارشناسی ارشد (حداکثر ۱۰ امتیاز) دوره دکتری (حداکثر ۱۰ امتیاز) 	۳۰	در آزمون گروه هنر دوره کارشناسی حداکثر ۵۰ نفر اول و در آزمون‌های دیگر حداکثر ۱۰ نفر اول لحاظ می‌شوند.
		<ul style="list-style-type: none"> دریافت جایزه تحصیلی بنیاد (هر سال ۱۰ امتیاز) 	۶۰	در رشته هنر
		<ul style="list-style-type: none"> دانش آموخته برتر مطابق ضوابط بنیاد (حداکثر ۲۰ امتیاز در هر دوره تحصیلی) 	۶۰	در رشته هنر
۲	فعالیت‌های هنری	<ul style="list-style-type: none"> دارا بودن دانشنامه دکتری تخصصی / نشان درجه ۱ هنری (۳۰ امتیاز) دارا بودن دانشنامه کارشناسی ارشد / نشان درجه ۲ هنری (۲۰ امتیاز) دارا بودن دانشنامه کارشناسی / نشان درجه ۳ هنری (۱۵ امتیاز) 	۳۰	در رشته هنر
		<ul style="list-style-type: none"> برگزیده شدن در رویدادهای معتبر هنری (هر مورد حداکثر ۱۵ امتیاز) همکاری در نمایش و انتشار آثار هنری برگزیده (هر مورد حداکثر ۱۵ امتیاز) عضویت در انجمن‌های معتبر هنری (هر مورد حداکثر ۱۰ امتیاز) همکاری در فعالیت‌های پژوهشی در حوزه هنر (هر مورد حداکثر ۲۰ امتیاز) همکاری در برگزاری رویدادهای معتبر هنری (هر مورد حداکثر ۱۰ امتیاز) همکاری در برگزاری نمایشگاه‌ها و کارگاه‌های هنری (هر مورد حداکثر ۱۰ امتیاز) 	۲۵۰	همگی فعالیت‌ها باید در حوزه هنر باشد.

جدول ۲: معیارها و سنج‌های شناسایی سرآمدان هنری

ردیف	معیار	سنجه	بیشینه امتیاز	توضیح
۱	آفرینش آثار هنری	<ul style="list-style-type: none"> • ابداع سبک یا شیوه نو در آثار هنری (حداکثر ۳۰ امتیاز) • خلاقیت و نوآوری در خلق و اجرای آثار (حداکثر ۳۰ امتیاز) • به‌کارگیری آموزه‌ها و مؤلفه‌های فرهنگ بومی در خلق آثار (حداکثر ۱۵ امتیاز) • بهره‌گیری از مفاهیم و آموزه‌های دینی و اخلاقی در خلق آثار (حداکثر ۱۵ امتیاز) • به‌کارگیری نمادها، سبک‌های اصیل و نشانه‌های فرهنگ اسلامی - ایرانی در خلق آثار (حداکثر ۱۵ امتیاز) • به‌کارگیری فناوری‌ها، ابزار و رسانه‌های نوین در آفرینش آثار (حداکثر ۱۵ امتیاز) • بیان مناسب در انتقال مفاهیم (هماهنگی صورت و محتوای آثار) (حداکثر ۱۰ امتیاز) • بهره‌گیری از مضامین تاریخی، فرهنگی و ادبی ایران و جهان در آثار (حداکثر ۱۰ امتیاز) 	۱۵۰	همه فعالیت‌ها باید در حوزه هنر باشد.
۲	اشتهار هنری	<ul style="list-style-type: none"> • نمایش و انتشار آثار هنری در سطح ملی و بین‌المللی (حداکثر ۳۰ امتیاز) • انتشار آثار هنری در موزه‌ها و مراکز معتبر هنری (حداکثر ۳۰ امتیاز) • برگزیده شدن در رویدادهای معتبر هنری (هر رویداد حداکثر ۳۰ امتیاز) • عضویت در مجامع هنری ملی و بین‌المللی (حداکثر ۲۰ امتیاز) 	۱۰۰	---
۳	تلاش برای گسترش و ارتقای هنر	<ul style="list-style-type: none"> • تلاش برای احیاء نگهداری و بهره‌برداری از تاریخ، فرهنگ و میراث هنری تمدن اسلامی - ایرانی (حداکثر ۱۵ امتیاز) • تلاش برای توسعه هنر اسلامی - ایرانی (حداکثر ۱۰ امتیاز) • تلاش برای رشد فرهنگ بومی و هویت دینی (حداکثر ۱۰ امتیاز) • تأسیس/عضویت در انجمن‌های هنری داخلی/خارجی (هر مورد حداکثر ۱۵ امتیاز) • بسط ارزش‌های اسلامی و آموزه‌های اخلاقی و معنوی از طریق فعالیت‌های هنری (حداکثر ۱۰ امتیاز) 	۸۰	---
۴	فعالیت‌های برجسته پژوهشی، آموزشی و ترویجی	<ul style="list-style-type: none"> • نگارش کتاب تحقیقی در حوزه هنر (هر کتاب حداکثر ۲۰ امتیاز) • ترجمه/تصحیح/تطبیق/ویرایش/نقد آثار هنر (هر مورد حداکثر ۱۵ امتیاز) • تربیت شاگردان و هنرمندان مبرز در حوزه هنر (هر مورد حداکثر ۱۵ امتیاز) • نظریه‌پردازی در حوزه هنر به ویژه هنرهای اسلامی - ایرانی (هر مورد حداکثر ۳۰ امتیاز) • فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در حوزه هنر (هر مورد حداکثر ۱۰ امتیاز) • همکاری مؤثر در برگزاری رویدادهای معتبر هنری (هر مورد حداکثر ۱۰ امتیاز) • فعالیت مستمر در آموزش هنر و برگزاری کارگاه‌های هنری (هر مورد حداکثر ۱۰ امتیاز) • برگزاری نمایشگاه‌های هنری (هر مورد حداکثر ۱۰ امتیاز) • کسب عنوان مستعد برتر هنری (حداکثر ۱۰ امتیاز) 	۱۵۰	همه فعالیت‌ها باید در حوزه هنر باشد.
۵	تخصص علمی در زمینه هنر	<ul style="list-style-type: none"> • کسب دانشنامه دکتری تخصصی/ نشان درجه ۱ هنری (۳۰ امتیاز) • کسب دانشنامه کارشناسی ارشد/ نشان درجه ۲ هنری (۲۰ امتیاز) • کسب دانشنامه کارشناسی/ نشان درجه ۳ هنری (۱۵ امتیاز) 	۳۰	دانشنامه در یکی از رشته‌های هنری لحاظ می‌شود.